

Homo ecologicus

Constantin Bândiu

Își scrie numele în scoarța copacilor, ca să știe prostimea că pe acolo a trecut El; țipă ca un sălbatic, ca să se știe cât de bine se adaptează la mediu și, pe urmă se spune: “Ce, mă, ești în pădure?”; sare potecile și cărările, șarjând serpentinele, nu că se grăbește, ci pentru că El îl știe pe Euclid (drumul cel mai scurt între două puncte); rupe florile, dar nu oricare ci pe cele mai frumoase, și le iubește; cântă tare în falset, ca să știe lumea că are ureche muzicală; topăie, altfel nu s-ar ști că a văzut caprele; face gălăgie, că liniștea este pentru proști etc., etc.

Îl cunoașteți, îi știți numele? Vi-l spun eu: este *Homo antiecolologicus*.

S-ar părea că este o glumă, un exercițiu de virtuozitate stilistică, dar nu este așa. Priviți cât de mare este dimensiunea impactului asupra mediului, până unde a ajuns lipsa de respect, disprețul față de valorile și frumusețile naturale! Se scot din munți nu sute de kilograme, ci sute de tone de deșeuri și resturi menajere (de exemplu, din Munții Retezat); se surpă maluri, se adâncesc cărări și poteci de munte, care devin albi de scurgere a apelor și a solului fertil; sub ochii noștri uneori triști, alteori îngrijorați, mai rar indiferenți, peisaje de o sublimă frumusețe devin respingătoare, de neresunoscut; pier odată cu mediul dătător de viață plante și animale rare, utile, interesante și asta cu mult înainte de a-și fi

îndeplinit destinul lor istoric, unele încă necunoscute de om; se micșorează biodiversitatea; scad șansele de supraviețuire, parteneri de drum ai omului care cândva, într-un trecut îndepărtat i-au dat acestuia casa și l-au ajutat în drumul lui spre devenire; se alterează armonia lumii, se înstrăinează omul, pierzând treptat contactul cu solul din care-și trage forța, ca Tantal din legendă.

Și toate acestea pentru ce? Are omul interes să-și taie singur craca de sub picioare? Evident că nu. Se teme poate că va pierde rolul, privilegiul de rege și stăpân absolut al Terrei? Absurd. De altfel, l-a și pierdut, dar încă nu pricepe acest calvar elementar. Atunci de ce această purtare i-responsabilă, ruinătoare? Unde a dispărut dragostea, sentimentul față de natură, atât de delicat, atât de pur, specific românului? Moșii și strămoșii noștri s-au războit cu munții, cu pădurile, cu apele. Ei au trăit în perfectă armonie cu aceste daruri ale Geei, le-au respectat și le-au păstrat cu grijă pentru noi, cei de azi. Mai că îți vine să crezi că românul nu mai este cel de odinioară, că și-a pierdut identitatea. El nu mai trăiește în natură, ci este opus acesteia ca un străin. Nu are respect, nu are stimă, nu are bunul simț de acasă. Murdărește, profanează; pe unde trece El, turistul modern și plin de sine, rămâne cărare de deșeuri, de parcă ar vrea ca astfel să-și marcheze drumul de

întoarcere din labirint.

Unii vorbesc de educație ecologică, ca despre un remediu și ca despre cheia prin care se va dobândi împăcarea cu natura. Până la un anumit punct ei au dreptate, numai că înaintașii noștri n-au auzit și nici nu aveau nevoie de așa ceva. Ei se conduceau după intuiție și bun simț și nu greșeau. Noi vrem să obținem prin învățare ceea ce probabil nu mai avem din naștere, adică dragoste și înțelegere pentru cei mai slabi ca noi și, prin aceasta, chiar pentru noi înșine.

Într-un demers de totală sinceritate, trebuie să spunem că nici noi, ecologii, nu prea putem face mare lucru. Pentru a vindeca, mai întâi de toate trebuie să cunoști cauza răului. Numai așa se pot repara nu doar efectele, ci însăși boala. Și în medicină este la fel. Dacă medicul nu știe, nu ajunge la originea bolii, nu poate fi eficient, oferă doar paleative.

Problema este deci foarte serioasă și nu putem continua așa la infinit. Cauze mici duc la efecte mari și, din păcate în actualul context ecologic, de dimensiuni globale. Vor spune unii: și ce dacă un turist taie serpentinele, mergând pe scurtătură? Copaci și flori sunt destui, ce e dacă rupi câteva? Nenorocirea este că în felul acesta, puțin câte puțin, zi de zi, pregătim terenul pentru viitoarele degradări, care vor crește și se vor extinde ca o pecingine. Adăugați la aceasta celelalte procese degradatoare moderne (poluare, ploi acide, efecte de seră, secete, aridizare și multe altele) și veți avea tabloul complet și sumbru al unei viitoare planete tot mai inospitalieră, nu albastre ca până acum, ci din ce în ce mai galbenă, mai roșcată.

Măcar turismul să-l facem cum trebuie. Celelalte procese sunt mai greu de corectat și ne-au cam scăpat de sub control, însă măcar în acest domeniu să punem lucrurile

la punct, altfel ...”bomba ecologică” nu iartă; încet, dar sigur, ea lucrează subteran și într-o bună zi va exploda.

Autorul: dr. ing. Constantin Bândiu a activat în cadrul Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice București. Poate fi contactat prin intermediul redacției.